

Granskning av årsredovisning 2017 Sundbybergs stad

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1	Sammanfattning	3
2	Inledning	3
3	Syftet med granskningen	3
4	Granskningens omfattning	4
5	Kommentarer kring stadens ekonomiska resultat och ställning ...	4
6	Granskning av stadens årsredovisning 2017	5
6.1	Förvaltningsberättelse	5
6.2	Årets resultat	5
6.3	God ekonomisk hushållning	6
6.4	Nämndernas och bolagens verksamhet	6
6.4.1	Stadens bolag och förbund	7
6.5	Ekonomiska rapporter	8
7	Granskning och bedömningar av stadens årsbokslut 2017	8
7.1	Resultaträkning	8
7.2	Balansräkning	9
7.3	Kassaflödesanalys	13
7.4	Den sammanställda redovisningen	13
7.5	Redovisningsprinciper och tilläggsupplysningar	14
8	Noterade fel	15
9	Övrigt	15

1 Sammanfattning

I denna rapport redogör vi för våra iakttagelser och noteringar från granskningen av Sundbybergs stads årsbokslut och årsredovisning för 2017.

Granskningens syfte har varit att ta fram revisionsbevis inför revisorernas bedömning av huruvida räkenskaperna är rättvisande och om årsredovisningen kan godkännas.

De väsentligaste slutsatserna i 2017 års granskning sammanfattas enligt följande:

- ▶ Årsredovisningen är i allt väsentligt upprättad enligt den kommunala redovisningslagen samt god redovisningssed, uttolkad av Rådet för kommunal redovisning (RKR).
- ▶ Årsredovisningen ger sammantaget en tillräcklig bild av stadens utveckling, utmaningar, ekonomi och finansiella situation.
- ▶ Bedömningsgrunder avseende måluppfyllnad kan ytterligare utvecklas och förtydligas.
- ▶ Årsredovisningen bedöms i allt väsentligt uppfylla kravet på rättvisande räkenskaper.
- ▶ Årsredovisningens uppställningsform och disposition kan ytterligare utvecklas, så att förvaltningsberättelsen även omfattar nämndernas verksamhetsberättelser.
- ▶ Årsredovisningens avsnitt rörande redovisningsprinciper bör uppdateras och förtydligas.

2 Inledning

EY har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Sundbybergs stad granskat stadens årsredovisning för räkenskapsåret 2017. Rapporten innehåller iakttagelser från granskningen av årsbokslutet med avseende på väsentliga poster, och för övriga poster endast om det ansetts nödvändigt mot bakgrund av gjorda noteringar i samband med granskningsarbetet. Alla belopp är angivna i miljoner kronor (mkr) om inget annat anges.

3 Syftet med granskningen

Granskningens syfte är att bedöma huruvida årsredovisningen är upprättad i enlighet med den kommunala redovisningslagen och om den följerrekommendationer från RKR, huruvida årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av stadens resultat och ställning samt om beskrivningen av den bedrivna verksamhetens resultat och måluppfyllelse är tillräcklig.

Med rättvisande räkenskaper avses framför allt:

- ▶ *att tillgångar och skulder existerar och avser staden,*
- ▶ *att tillgångar och skulder värderats och klassificerats rätt,*
- ▶ *att Sundbybergs stads samtliga tillgångar och skulder medtagits,*

- ▶ att intäkter och kostnader i allt väsentligt periodiserats korrekt, d.v.s. avser verksamhetsåret 2017.

4 Granskningens omfattning

Revisionen har utförts med utgångspunkt i kommunallagen, kommunala redovisningslagen, god revisionsred för kommunal verksamhet, uttolkad av RKR, samt stadens interna riktlinjer och anvisningar avseende upprättande av årsbokslut.

Vår granskning omfattar årsredovisningens olika avsnitt med inriktning mot:

- ▶ *Förvaltningsberättelse*
- ▶ *Nämndernas och bolagens verksamhet*
- ▶ *Ekonomiska rapporter med tilläggsupplysningar*

Granskningen av årsredovisningen har inriktats mot väsentliga poster och avvikelser och omfattar även en bedömning av stadens ekonomiska resultat och ställning. Granskningen omfattar såväl analytisk granskning som substansgranskning av verifierande underlag. I vår rapport kommenterar vi valda delar av årsredovisningens förvaltningsberättelse

5 Kommentarer kring stadens ekonomiska resultat och ställning

Nedan redovisas ett antal nyckeltal i sammanfattning för Sundbybergs stad.

Nyckeltal	2017	2016	2015	2014	2013
Årets resultat, mkr	236,2	63,8	134,9	1,6	30,6
Eget kapital, mkr	2 723	2 495	2 432	2 297	2 295
Verksamhetens nettokostnader (inkl expl.intäkter) i procent av skatteintäkter/statsbidrag samt utjämning	92	98	94	102,8	98,9
Investeringar, mkr	333	272	384	484	409
Skattesats, procent	18,90	18,90	18,88	18,88	18,88
Soliditet ^{1.)} , procent	70	64	63	64	67
Soliditet ^{2.)} , procent	53	47	46	45	46

1.) Soliditet exklusive ansvarsförbindelser för pensioner

2.) Soliditet inklusive totalt pensionsåtagande.

Staden redovisar ett resultat om 236,2 mkr för räkenskapsår 2017. Budget för räkenskapsåret uppgick till 110 mkr. Avvikelsen mot budget förklaras främst av högre intäkter från exploateringsverksamheten än vad som var budgeterat. Årets resultat, exklusive

jämförelsestörande poster, uppgår till 43,6 mkr (-6 mkr). Jämförelsestörande poster utgörs främst av exploateringsintäkter.

Balanskravsresultatet uppgår enligt stadens uppställningsform till 234,3 (61,8) mkr.

Verksamhetens nettokostnader understiger budget med 101,7 mkr och har minskat med 38,7 mkr jämfört med föregående år. Avvikelsen mot föregående år är främst hänförlig till årets exploateringsintäkter som var 123 mkr högre än för 2016.

Nämnderna redovisar sammantaget ett överskott om 58 mkr. Utfall mot budget kommenteras i avsnitt 6.4 i denna rapport.

Ett nyckeltal för att bedöma det ekonomiska läget i kommuner är verksamhetens nettokostnader i relation till skatteintäkter och generella statsbidrag. Om måttet överstiger 100 procent måste den löpande verksamheten täckas på annat sätt än genom skatter och verksamhetsintäkter, t.ex. genom ett finansiellt nettoöverskott eller försäljning av tillgångar. För Sundbybergs stad är nyckeltalet 92 % för räkenskapsår 2017.

Sundbybergs stad har en förhållandevis hög soliditet och låg skuldsättningsgrad i jämförelse med många andra jämförbara kommuner. Soliditeten har förbättrats med sex procentenheter i jämförelse med föregående år. Om hänsyn tas till pensionsförpliktelser uppgår soliditeten till 53 %, vilket utgör en förbättring med sex procentenheter mot föregående år.

Vår bedömning – Sundbybergs stad har en, i jämförelse med många andra kommuner, fortsatt stark ekonomisk ställning med hög soliditet. Nämnderna redovisar sammantaget ett positivt driftsresultat. Det bör dock understrykas att stadens kraftiga expansion fortsatt ställer krav på en aktiv ekonomistyrning. Vidare kommer en tydlig strategi krävas för att finansiera den fortsatta expansionen på ett ändamålsenligt sätt.

6 Granskning av stadens årsredovisning 2017

6.1 Förvaltningsberättelse

Förvaltningsberättelsen i Sundbyberg stads årsredovisning omfattar en övergripande beskrivning av stadens utveckling under året, både ur ett ekonomiskt perspektiv och med avseende på befolkningsutveckling, bostadsbyggande samt arbetslöshet. Staden redovisar även årets resultat i jämförelse mot budget och tidigare år samt redogörelser för respektive nämnds utfall. Förvaltningsberättelsen innehåller avsnitt rörande årets resultat, finansiell analys och bedömning av god ekonomisk hushållning, arbetsgivarfrågor samt resultat för nämnder och styrelse.

Övergripande bedömning – Förvaltningsberättelsens olika delar ger en överskådlig och sammanfattande bild av stadens utveckling under 2017. I följande avsnitt kommenterar vi avsnitt i årsredovisningen som vi anser vara av väsentlig betydelse samt våra bedömningar av dessa.

6.2 Årets resultat

Sundbybergs stad redogör för årets resultat i jämförelse mot budget och resultatet föregående år. Avsnittet innehåller även en beskrivning av de olika resultatposterna och förklaring till utfall och avvikelser mot budget.

Vår bedömning – Årsredovisningen innehåller till många delar tillräckliga analyser och information kring stadens ekonomiska resultat.

6.3 God ekonomisk hushållning

Staden presenterar i årsredovisningen ett avsnitt rörande god ekonomisk hushållning, vilket innefattar en uppföljning av finansiella nyckeltal med jämförelse mot stadens finansiella mål, uppföljning av kommunfullmäktiges mål till alla nämnder samt balanskravsutredning.

I årsredovisningen har staden gjort en analys av 2017 års utfall utifrån ekonomistyrningsprinciperna. De finansiella målen bedöms uppfyllda.

I årsredovisningen finns även ett särskilt avsnitt för uppföljning av kommunfullmäktiges särskilda och tillkommande uppdrag till nämnderna. Avsnittet innefattar uppdragen, vad som har gjorts inom respektive uppdrag samt en bedömning om det har genomförts eller ej. Vid genomgång av samtliga uppdrag uppges att 72 % (62 %) av uppdragen bedöms ha genomförts, 28 % (31 %) av uppdragen bedöms delvis ha genomförts och inga uppdrag (7 %) bedöms som ej genomförda. I avsnittet gör staden slutligen bedömningen att staden uppnår god ekonomisk hushållning för verksamhetsåret 2017.

Staden presenterar balanskravsresultat samt hur beräkning av balanskravsresultatet görs.

Vår bedömning – I likhet med föregående år saknar vi en tydlig känslighetsanalys med utgångspunkt från, exempelvis, förändringar av makroekonomiska faktorer samt volymförändringar som påverkar olika delar av stadens verksamheter. Årsredovisningens beskrivning och analys av måluppfyllelsen bedöms vara tillräcklig. Dock är det vår uppfattning att bedömningsgunder rörande måluppfyllelsen ytterligare ska förtydligas.

Vi noterar att stadens balanskravsutredning visar att vinster från försäljning av exploateringsstillgångar inte klassificeras som ett realisationsresultat.

6.4 Nämndernas och bolagens verksamhet

I avsnittet redogör respektive nämnd för väsentliga händelser, ekonomi, nyckeltal etc. Avsnittet innehåller även kommentarer rörande hur god måluppfyllelsen har varit under året. Nämndernas ekonomiska utfall i förhållande till budget och föregående år presenteras.

En sammanfattande tabell redovisas nedan med avvikelser mot prognos per augusti 2017.

Nämndernas avvikelse mot budget 2017, mkr

Verksamhet	Utfall 2017	Prognos augusti
Kommunstyrelsen	36,0	24,3
Grundskole- och gymnasienämnden	-0,9	-9,0
Förskolenämnden	14,6	0,0
Äldrenämnden	0,1	-3,5
Social- och arbetsmarknadsnämnd	3,3	0,0
Kultur-och fritidsnämnden	6,1	2,4
Stadsmiljö- och teknisk nämnd	0,5	2,1
Stadsmiljö- och teknisk nämnd; VA/Avfall	-1,3	0,0
Byggnads- och tillståndsnämnd	-0,3	1,7
Valnämnden	0,1	0,0
Överförmyndaren	0,5	0,0
Revisionen	-0,2	0,0
Totalt	58,4	18,0

I likhet med föregående år finns vissa brister avseende Stadens prognosarbete. Främst förekommer avvikelser inom kommunstyrelsen, vilka har prognostiserat ett överskott om 24 mkr men som redovisar ett utfall om 36 mkr, främst rörande fastighetsverksamheten. Även förskolenämnden har en avvikelse mellan prognos och utfall på +14,6 mkr.

Förskolenämndens överskott förklaras av att antalet barn i förskolan var lägre än budgeterad volym. Kommunstyrelsen redovisar ett överskott uppgående till 36 mkr och förklarar detta delvis genom högre planintäkter och lägre personalkostnader än budget. Vidare har kommunstyrelsen sedan den 1 januari 2017 tagit över ansvaret för de kommunägda fastigheterna. Överskottet beror främst på att kommunbidrag om 13,8 mkr inte har nyttjats samt att driftkostnaderna varit lägre för stadens egna fastigheter.

Vår bedömning – Prognossäkerheten kan förstärkas ytterligare. Dock är det positivt att ingen nämnd redovisar väsentliga underskott vilket varit fallet tidigare år.

6.4.1 Stadens bolag och förbund

I årsredovisningen redogör staden för de bolag och förbund där staden har ett väsentligt inflytande och som därmed ingår i den sammanställda redovisningen för staden. Staden

redogör för den verksamhet som bedrivits under året samt för tabeller avseende ekonomiska utfall för räkenskapsåret 2017. För vår granskning av den sammanställda redovisningen, se avsnitt 8 nedan.

Vår bedömning - Redogörelsen för stadens bolag och intresseföretag bedöms ge en tillräcklig bild av bedriven verksamhet, resultat och ställning för dessa enheter för 2017.

6.5 Ekonomiska rapporter

Det avslutande avsnittet i stadens årsredovisning avser ekonomiska rapporter i form av resultat- och balansräkningar för staden och koncernen, kassaflödesanalyser samt tilläggsinformation i form av noter. Vår granskning av stadens resultat och balansräkning samt våra sammanfattande bedömningar redovisas i avsnitt sju.

7 Granskning och bedömningar av stadens årsbokslut 2017

7.1 Resultaträkning

Sundbybergs stads resultaträkning år 2017

Resultaträkning (mkr)	Utfall 2017	Utfall 2016
Verksamhetens intäkter	728,2	651,0
Verksamhetens kostnader	-2 599,8	-2 543,2
Avskrivningar	-132,9	-150,9
Verksamhetens nettokostnader	-2 004,4	-2 043,1
Skatteintäkter	2 111,6	1 945,5
Generella statsbidrag/utjämning	66,8	143,8
Finansiella intäkter	109,6	20,8
Finansiella kostnader	-47,3	-3,2
Resultat före extraordinära poster	236,2	63,8
Extraordinära poster	0	0
Årets resultat	236,2	63,8

Verksamhetens intäkter har ökat med 77 mkr vilket främst förklaras av att Stadens exploateringsintäkter är högre år 2017 jämfört med 2016.

Verksamhetens kostnader har ökat med 56,6 mkr. Kostnadsökningen är främst hänförlig till volymökningar inom verksamheterna, vilket även har bidragit till ökat personalbehov, och därmed ökade personalkostnader. Stickprovvis granskning av kostnader har genomförts

med avseende på rörelsegillhet, attest m.m. och inga väsentliga avvikelser har noterats. Likt tidigare år har våra granskningsinsatser även omfattat periodiseringskontroller av stadens intäkter och kostnader. Stickprovsgranskningen har inte påvisat några väsentliga avvikelser från stadens gällande riktlinjer eller god redovisningssed.

Vår granskning har omfattat en databaserad registeranalys av samtliga löne- och arvodesrelaterade transaktioner för perioden januari till november 2017 (totalt 449 000 transaktioner). Inga väsentliga felaktigheter har noterats vid granskningen.

Stadens finansnetto uppgår till 62,3 mkr, vilket motsvarar en ökning om 44,7 mkr jämfört med föregående år, och som är främst hänförligt till erhållen utdelning från stadens dotterbolag.

Vår bedömning - Vår granskning har visat att stadens resultaträkning, i allt väsentligt, ger en rättvisande bild av stadens intäkter och kostnader.

7.2 Balansräkning

Respektive balanspost har stämts av mot bokslutsdokumentation och bilagor. Genom stickprov samt avstämning mot sidoordnade system har kontroll skett av att posterna värderats och periodiserats på ett korrekt sätt. Vår bedömning är att bokslutsdokumentationen, i allt väsentligt, är tillfredställande.

TILLGÅNGAR (mkr)	2017-12-31	2016-12-31
Anläggningstillgångar		
Materiella anläggningstillgångar	2 805,7	2 737,9
Finansiella anläggningstillgångar		
Värdepapper, andelar samt aktier	720,0	658,3
Långfristiga fordringar	102,7	93,9
Summa anläggningstillgångar	3 628,5	3 490,1
Omsättningstillgångar		
Kortfristiga fordringar	153,1	148,9
Exploateringstillgångar	104,0	79,6
Kassa och bank	0,2	157,1
Summa omsättningstillgångar	257,4	385,6
SUMMA TILLGÅNGAR	3 885,8	3 875,7

EGET KAPITAL OCH SKULDER (mkr)	2017-12-31	2016-12-31
Eget kapital	2 722,9	2 495,3
- varav årets resultat	236,2	63,8
Avsättningar och liknande förpliktelser	221,9	203,8
Långfristiga skulder	199,8	216,7
Kortfristiga skulder	741,2	959,9
Summa skulder	941,1	1 176,6
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER	3 885,8	3 875,7
Ansvarsförbindelser	3 363,9	2 602,6

Nedan redogör vi för våra iakttagelser i samband med granskningen av stadens balansräkning.

Materiella anläggningstillgångar och pågående projekt

Stadens materiella anläggningstillgångar, inklusive pågående projekt, uppgår till 2 806 mkr (2 738 mkr), vilket motsvarar en ökning om 2,5 %. Vi har likt tidigare år inte kunnat stämma av anläggningsregister mot huvudbok på kontonivå men dessa överensstämmer på totalnivå.

Staden har under året investerat 359 mkr (272 mkr) i byggnader och mark vilket kan jämföras med en budget för 2017 om 446 mkr. Avvikelsen mellan budget och utfall uppgår till 87 mkr och innebär att 80 % av budgeten nyttjats under året, vilket är en oerhört hög andel vid jämförelse med tidigare år. Årets anskaffningar har stickprovvis granskats mot verifierande underlag utan noteringar.

I vår granskning av maskiner och inventarier har vi bland annat genomfört stickprovskontroller av de investeringar som har gjorts under året. Vi har i samband med kontrollerna identifierat att staden har bokfört IT-system samt konsultarvoden som inventarier. Vi bedömer att dessa poster bör bokföras som immateriella tillgångar om kraven enligt RKR är uppfyllda, eller att posterna bör kostnadsföras. Avvikelserna uppgår inte till väsentliga belopp men en genomlysning bör göras avseende aktiverbara utgifter för att säkerställa korrekt klassificering i balansräkningen.

I samband med vår granskning av stadens administrativa interna kontroller som genomförs under hösten har vi stickprovvis granskat större investeringar samt intervjuat nyckelpersoner

inom Staden. Vi har sedan i årsbokslutet följt upp pågående projekt vilket inkluderar kompletterande stickprov på anskaffningar och analys av projekt med låg aktivitet.

Stadens pågående projekt uppgår vid balansdagen till 543 mkr (410 mkr) och projekt med högst upparbetat utgift är Förskolan Forskaren (75 mkr), Kavallerivägen/Rissneleden (57 mkr), Ursvik (51 mkr) och Sadelmakaren/Rissneleden (43 mkr). Vi har genomfört stickprovsgranskning av dessa utan anmärkning. I vår uppföljning av trögrörliga projekt har vi noterat att det finns mindre projekt som ligger kvar som pågående projekt men som borde ha aktiverats under 2017. Enligt staden beror detta på att vissa slutredovisningar av projekt inväntas.

Utrangeringar för materiella anläggningstillgångar uppgick till 21,3 mkr (23 mkr) varav 16,5 mkr härleds till byggnader och mark. Vidare har staden bolagiserat VA- och avfallsverksamheten där verksamheten såldes till bokfört värde om 164 mkr till det övertagande bolaget.

Ny rekommendation:

- ▶ Staden rekommenderas att följa upp och säkerställa att aktiveringar av projekt görs då anläggningen tas i bruk.

Finansiella anläggningstillgångar

Stadens finansiella tillgångar uppgår till 823 mkr (752 mkr). Balansposten har ökat med 70 mkr jämfört med föregående år, vilket främst förklaras genom förvärv av bostadsrätter. Bostadsrätterna har förvärvats för att brukas i sociala ändamål.

Innehavet i kapitalförvaltningen har ökat med 2,7 mkr vilket bland annat avser avkastning. Innehavet är placerat i räntefonder (69 %) samt i aktiefonder (31 %). Innehavet är avsett för att trygga framtida pensionsutbetalningar. Innehavet är placerat hos två externa förvaltare, Nordea och Swedbank, som ansvarar för att placera i enlighet med stadens policy. Vi har gjort avstämning mellan stadens policy för kapitalförvaltningen och placeringarna. Vår bedömning är att placeringarna är i linje med gällande policy.

Exploateringstillgångar

Exploateringstillgångar utgörs av fastigheter som staden har för avsikt att avyttras och uppgår i år till 104 mkr (80 mkr). Ökningen i exploateringstillgångar förklaras främst av att staden har förvärvat fastigheten Sundbyberg 2:57 från ett dotterdotterbolag. Fastigheten planeras att säljas under 2018.

Kortfristiga fordringar

Kortfristiga fordringar uppgår till 153 mkr (149 mkr) och består av kundfordringar, interimfordringar, moms etc. Årets förändring är främst hänförlig till förutbetalda kostnader/upplupna intäkter har ökat med ca 10 mkr, där det främst är upplupna intäkter som ökat med ca 20 mkr vilket är hänförligt till att det i år återfinns en anteciperad utdelning.

Kassa och bank

Avstämning av likvida medel har skett mot engagemangsbesked från bank och plusgiro. Granskning har skett utan anmärkning. Kontots balans har minskat med 176 mkr och förändringen kan härledas till avyttringen av verksamheterna Vatten och Avfall.

Eget kapital

Förändringen av eget kapital uppgår till 232 mkr, vilket utgörs av årets resultat om 242 mkr samt en minskning om ca 10 mkr hänförlig till bolagiseringen av VA- och avfallsverksamheten.

Avsättningar

Avsättning för pensioner sker i enlighet med Lagen om kommunal redovisning, vilket innebär att stadens balansräkning endast redovisar pensionsrätt intjänad efter 1998. Årets avsättning för pensioner har stämts av mot specifikation från KPA utan anmärkning. Stadens aktualiseringsgrad uppgår till 94 %, vilket bedöms vara tillräckligt.

Övriga pensionsåtaganden redovisas som ansvarsförbindelser i enlighet med den kommunala redovisningslagen och har avstämts mot beräkningsunderlag från KPA.

Sundbybergs stads totala pensionsåtagande, vilket inkluderar avsättningar, ansvarsförbindelser samt löneskatt, uppgår till 861 mkr (853 mkr). Av pensionsåtagandet redovisas 645 mkr som ansvarsförbindelse och ca 32 % (207 mkr) är finansierade med öronmärkta förvaldade kapitalplaceringar (se avsnitt finansiella tillgångar).

Långfristiga skulder

Långfristiga skulder uppgår till 200 mkr (217 mkr) och utgörs av långfristiga förutbetalda intäkter avseende exploateringsbidrag samt övertagna tillgångar i form av gator vid exploatering av nya områden.

Exploateringsbidragen avser medel för att iordningställa bland annat mark och kommer att lösas upp i takt med att kostnader uppstår. För övertagna tillgångar upplöses dessa i takt med avskrivningar vilket innebär att transaktionerna är resultatneutrala.

Kortfristiga skulder

Kortfristiga skulder uppgår till 741 mkr (960 mkr) och utgörs främst av checkkredit, leverantörsskulder, personalrelaterade skulder samt diverse upplupna kostnader och förutbetalda intäkter.

Staden har en koncernkontostruktur vilken omfattar bolagen inom stadshuskoncernen. Utgående saldo på koncernkontot uppgår till 864 mkr vilket inkluderar samtliga bolag och

Stadens saldo. Stadens saldo per 2017-12-31 uppgår till -208 mkr medan flertalet bolag har positiva saldon. Beviljad kredit för koncernen uppgår till 700 mkr.

Leverantörsskulder uppgår per bokslutsdatum till 149 mkr (162 mkr), vilket är en minskning om 13 mkr. Ökningen ligger inom intervallet för normal fluktuation. Vi har stickprovsvis granskat leverantörsfakturer med avseende på periodisering och ej noterat några avvikelser.

Semesterlöneskuld inklusive övertidsskuld och sociala avgifter uppgår i bokslutet till 64 mkr (62 mkr). Skulden har stämts av mot semesterskuldlista uttagen från lönesystemet. Granskningen har även innefattat stickprovsvis kontroll av att semesterlöneskulden på individnivå är korrekt. Vid granskningen noterades avvikelser avseende semesterskuldberäkningen gällande semesterdagstillägget men dessa korrigerades i räkenskaperna efter vår notering.

Övriga större poster avseende interimsskulder har granskats mot verifierande underlag.

I samband med granskning av interimsskulder har vi stämt av gjorda reserver mot verkligt utfall i form av erhållna fakturer etc. Granskningen har ej föranlett några anmärkningar.

Vår bedömning Balansräkningen ger en, i allt väsentligt, rättvisande bild av stadens ekonomiska ställning per den 31 december 2017.

7.3 Kassaflödesanalys

Vi har granskat att kassaflödesanalysens innehåll överensstämmer med motsvarande uppgifter i övriga delar av årsredovisningen.

Vår bedömning - Kassaflödesanalysen är upprättad i enlighet med rekommendation från Rådet för kommunal redovisning men vår bedömning är att kassaflödesanalysen kan delas in i fler underrubriker, framförallt avseende förändring av långfristiga skulder för att ge mer information till en läsare av årsredovisningen. Informationen i kassaflödesanalysen är, i allt väsentligt, förenlig med information i övriga delar av årsredovisningen.

7.4 Den sammanställda redovisningen

Sundbybergs stad upprättar en sammanställd redovisning (koncernredovisning) för verksamheter där staden har ett bestämmande eller väsentligt inflytande. I koncernredovisningen ingår således hel- eller delägda företag där ägarandelen uppgår till minst 20 procent av röster och kapital, vilket är i överensstämmelse med god sed för kommunal redovisning. Den sammanställda redovisningen omfattar resultat- och balansräkning, kassaflödesanalys samt en beskrivning av de i koncernen ingående bolagen. Vi har granskat gjorda koncernjusteringar samt analyserat förändringen mellan ingående och utgående eget kapital.

Konsolidering har skett av bolagen Sundbybergs stadshus AB (100 procent), samt Norrenergi & Miljö AB (33 procent) med underkoncerner.

Kommunkoncernens resultat uppgår till 1 443 mkr (214 mkr). Det positiva resultatet är främst hänförligt till fastighetsavyttringar inom koncernen Sundbybergs Stadshus.

Staden har tidigare år initierat ett arbete för att utreda historiska reavinster som elimineras i den sammanställda redovisningen men där information om vad reavinsterna är hänförliga till

inte finns samlat dokumenterat på ett tydligt sätt. Rekommendationen från tidigare år om att utredning av detta ska fortgå kvarstår således.

Vi har, i likhet med föregående år, noterat under granskningen att det saknas en ändamålsenlig rutin för avstämning av koncerninterna transaktioner. Staden har en manuell rutin för att stämma koncerninterna transaktioner men vår bedömning är att rutiner behöver förstärkas. Det förekommer även att koncerninterna transaktioner beaktas efter revisionens iakttagelser. För att förstärka rutiner kring den sammanställda redovisningen bör staden upprätta rapporteringsinstruktioner som innefattar rapportmallar, vilka överensstämmer med stadens behov för sina finansiella rapporteringar.

Staden redovisar noter (tilläggsinformation) för koncernen. Vår bedömning är dock att staden bör göra en översyn av koncernens noter för att identifiera hur dessa bör presenteras i årsredovisningen och på vilken detaljnivå. Vi noterar att det för den sammanställda redovisningen finns noter på samma detaljnivå som för staden, men att avsaknaden av detaljer från koncernbolagen medför avvikelser inom noterna. Vår bedömning är inte att detta utgör väsentliga fel för en läsare av den finansiella rapporten, men att Staden bör göra en översyn av noterna för att kunna ge en rättvisande presentation av dem.

Vår bedömning – Den sammanställda redovisningen bedöms ge en rättvisande bild av verksamheten och den ekonomiska ställningen för Sundbybergs stad och dess koncern per den 31 december 2017, i allt väsentligt. Dock är det nödvändigt att implementera ändamålsenliga och tydliga avstämningsrutiner av koncerninterna mellanhavanden.

7.5 Redovisningsprinciper och tilläggsupplysningar

Årsredovisningen innehåller ett avsnitt avseende redovisningsprinciper. Staden har åtgärdat rekommendationen från tidigare år rörande avskrivningstid för komponenter samt vilka principer som legat till grund för bedömning av nyttjandeperiod.

Vår bedömning – Redovisningsprinciper och tilläggsupplysningar innehåller i allt väsentligt erforderlig information men vi bedömer att det finns förbättringspotential avseende upplysningar för att rådet för kommunal redovisnings rekommendationer ska följas till fullo.

8 Noterade fel

Vid vår granskning av stadens årsredovisning har vi inte identifierat fel som är av väsentlig betydelse. Årsredovisningen ger en, i allt väsentligt, rättvisande bild av stadens verksamhet för verksamhetsåret 2017.

9 Övrigt

I motsats till tidigare år har revisionen inte givits möjlighet att granska stadens årsredovisning innan den skickats för slutlig beredning hos kommunstyrelsen. Det är vår uppfattning att detta utgör en brist i stadens bokslutsprocess.

Stockholm den 11 april 2018

Johan Perols
Certifierad kommunal revisor

Rebecca Ersryd
Auktoriserad revisor

Mikael Sjölander
*Auktoriserad revisor/
Certifierad kommunal revisor*